

DZIŚ W NUMERZE:

O absolwentach głośno **str. 3**

Piast zjadł Popiela **str. 4**

Jemioła **str. 5**

Z. Pospěch nie tylko o Baniku **str. 8**

WTOREK
10 LUTEGO 2004
NR 17
ROCZNIK LIX
CENA 6 Kč

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

Sledziba bystrzyckiego MK PZKO znana jest nie tylko mieszkańcom gminy, ale też licznym uczestnikom takich imprez, jak ZLOTY. Dziś obiekt wymaga już remonu kapitalnego. PZKO-wcy zabiegają o fundusze na ten cel. Fot. ZBIGNIEW OLSZAR

ROZBUDOWA DOMU PZKO

Dach koniecznością

BYSTRZYCA (man) - W zaolziańskich Kotach PZKO trwa okres zebrania sprawozdawczych, na których oprócz podsumowania działalności podejmowane są też ważne decyzje na temat dalszej pracy. Nie inaczej było na niedzielnym zebraniu sprawozdawczym MK PZKO w Bystrzycy.

Rozpoczęto je widowiskiem *Wesele*, które przedstawili piątkoklasiści miejscowej PSP im. Stanisława Hadyny. Sprawozdanie z 2003 r. zdał prezes Koła *Aleksander Wicherek*, po czym prowadzący obrady *Roman Wróbel* przedstawił plan najważniejszych tegorocznych imprez. Ze sprawozdania finansowego wynika, że Koło w ub. roku gospodarowało z nadwyżką. Najważniejszym jednak tematem, poruszonym w trakcie zebrania, był remont siedziby MK PZKO.

W ciągu całego roku odbywa się w bystrzyckim Domu PZKO szereg imprez kulturalnych, społecznych i młodzieżowych. Z biegiem lat eksploatacja budynku spowodowała, że wymaga on remontu. Miejscowi działacze chcieliby go połączyć z rozbudową obiektu.

Planowane jest zadanie sceny i nowy dach na budynku głównym. Na poddaszu ma zostać urządzona mansarda oraz odnowione pomieszczenia. - *Według kosztorysu cała inwestycja pochłonie ok. 2 mln Kč* - podał członek zarządu *Stanisław Bielez*. Remont będzie finansowany głównie z kieszeni drobnych darczyńców. W tym celu zarząd zamierza wystosować do wszystkich członków i sympatyków Koła list, w którym poprosi ich o przychyłność i zrozumienie dla sprawy remontu. - *Nie możemy liczyć*

na granty i dotacje - powiedział R. Wróbel. - *Wierzmy, że pomogą nam sponsorzy, ale największym ciężarem obciążeni zostaną członkowie Koła. Namawiamy ich do pospolitego ruszenia. To od nas wszystkich zależy, w jakim kierunku potoczą się kolejne losy naszej siedziby.*

CO MÓWIĄ STATYSTYKI BEZROBOCIA

Najgorzej od lat!

PRAGA (sch) - Tegoroczny styczeń pobił rekordy bezrobocia. W tym miesiącu w naszym kraju było bez pracy 569,5 tys. osób.

Takiej rzeszy bezrobotnych statystyki nie pamiętają. Stopa bezrobocia po raz pierwszy w historii porewolucyjnej RC osiągnęła 10,8 proc. Dla porównania podajmy, że na początku stycznia 1995 r. wynosiła ona 3,4 proc, a na początku 1996 r. tylko 3,1 proc. Krytycznym okazał się natomiast 1998 rok, w ciągu którego pracę straciło ok. 130 tys. osób, a stopa bez-

WYKORZYSTAJĄ ŚRODKI Z UBIEGŁEGO ROKU

Innych dotują, sami inwestują

CZ. CIESZYN (ar) - Po stronie planowanych dochodów widnieje w tegorocznym budżecie miasta przeszło 475 milionów koron. Wydatki są wprawdzie wyższe, w granicach 497 milionów, ale niedobór pokryty zostanie ze środków pozostałych z ubiegłorocznego budżetu.

W 2004 r. Cz. Cieszyn wypłaci tylko na samych datkach socjalnych 95,5 miliona koron. Dotacje z kasy miejskiej dostaną nie tylko podmioty prawne założone przez miasto. I tak np. 1300 tysięcy otrzyma *Gerontocentrum* Czeskiego Czerwonego Krzyża zapewniające opiekę chorym i seniorom, 900 tysięcy powędruje do Diakonii Śląskiej na dofinansowa-

DO KASY WPŁYNIE TROCHĘ GROSZA, ALE...

Turystyka stawia wymagania

RZEKA (sch) - W rozwój ruchu turystycznego pokłada swoje nadzieje niejedna podbeskidzka wioska. Przykład leżącej u źródeł Stonawki Rzeki pokazuje jednak, że turystyka - mimo że wnosi trochę grosza do gminnej kasy - stawia pewne wymagania.

Wójt *Jan Feher* cieszy się z każdej korony, która wpłynie do gminnego budżetu od właścicieli hoteli i pensjonatów: - *Gmina pobiera dwa rodzaje opłat - rekreacyjną, która wynosi 10 Kč od głowy, oraz opłatę od noclegu w wysokości 2 Kč od turysty* - wyjaśnia wójt. Opłaty, choć w sumie niewielkie, to jedna z korzyści. Druga jest wzrost przynajmniej sezonowego zatrudnienia. - *Teraz, gdy nowy właściciel (ostrawska spółka obywatelska) nabył miejscowe wyciągi narciarskie, od razu załapało się przy ich obsłudze kilka osób* - dodaje J. Feher.

Z nowym właścicielem wyciągu wójt wiąże również nadzieje na przy-

szłość. Strony internetowe ośrodka narciarskiego *Ski-areal Rzeka* mogłyby, jego zdaniem, zawierać kompletną ofertę miejscowych baz noclegowych. Wiele mogłoby wnieść w rozwój turystyki również planowana przez spółkę budowa kolejki linowej.

Zwabić turystów to jedna sprawa. Druga - zadbać o infrastrukturę, drogi i parkingi. - *Z miejscami do parkowania nie jest u nas najlepiej. Na przykład latem, gdy zjadają ludzie na basen koło hotelu Javor. Teraz w zimie też nie jest lepiej. Koło dużego wyciągu parking jest dosyć przestronny. Co innego obok małego. Tam dotychczas nie było gdzie auta postawić* - kontynuuje wójt Feher.

Aby nie zrażać narciarzy, gmina postanowiła wyjść im na rękę. W rezultacie prowizoryczny parking powstał na pobliskiej łące. W przyszłości z prowizorycznego miałby się zmienić w parking z prawdziwego zdarzenia.

Poszerzą most

OSTRAWA / STONAWA (mro) - Morawoskośląski Urząd Wojewódzki na swoim plenarnym posiedzeniu w ub. piątek zdecydował o naprawie 12 mostów w województwie. Jednym z nich jest most w Stonawie.

Zdaniem dyrektora Administracji Dróg Województwa Morawoskośląskiego *Tomaša Böhma* wytypowane do naprawy mosty są w bardzo złym stanie technicznym, ograniczają płynność ruchu kołowego i zagrażają bezpieczeństwu osób z nich korzystających.

Na 20-metrowym stonawskim moście rozpada się beton a konstrukcja nośna jest skorodowana do głębi. Nie odpowiada on wymogom transportu - jest zbyt wąski, bez chodnika (który jest położony przed i za nim). Ze względu na bliskość szkoły stwarza to dodatkowe zagrożenia.

W czasie naprawy, czyli od maja do sierpnia br., będzie ruch pieszy odbywał się kładką, a kołowy objazdami. Po modernizacji mostu konstrukcji i nawierzchni jezdni będzie miała 7 metrów szerokości a chodnik 1,5. Koszt prac jest szacowany na 9 mln koron.

Zapraszamy serdecznie na
KONCERT JUBILEUSZOWY
12 listopada 2004 do DK Trisla
w Trzyńcu

z okazji 20. rocznicy ZF »Bystrzyca«
oraz 40. rocznicy ZF »Łączka«

W związku z obchodami jubileuszowymi ZF
»Bystrzyca« prosimy byłych tancerzy
o szybki kontakt z kierownictwem zespołu
tel. 777 606 402, e-mail: dagus@volny.cz

KULTURA TYLKO DLA BOGATSZYCH

Koalicja rządowa 1 lutego 2004 doszła do porozumienia w kwestii obniżenia i ujednolicenia stawki podatkowej VAT (DPH) w wysokości 19 proc.. W praktyce oznacza to co prawda obniżenie cen niektórych artykułów, jednak wiele pozycji, które dotychczas znajdowały się w grupie opodatkowanej 5 proc. przesunęły się do wyższej grupy podatkowej. Duże kontrowersje wzbudza podwyższenie stawki podatkowej w sferze kultury i sportu. Na podstawie decyzji rządu od 1 kwietnia podniosą się ceny biletów w kinach, teatrach, na imprezach sportowych. W efekcie bilety będą droższe średnio o 15 proc. Nie trzeba się długo zastanawiać, by zrozumieć, że kultura i sport w naszym kraju staną się luksusem.

Ta zmiana będzie w głównej mierze dotyczyła prywatnych teatrów, filmowych dystrybutorów, producentów, właścicieli kin. W nieco lepszej sytuacji są subiekty znajdujące się w gestii samo-

rządów. Podwyższenie ceny biletów musi uchwalić na swoim posiedzeniu rada miasta - powiedział rektor *Milan Ruzs*, dyrektor trzynieckiego STARS-u, który zarządza m.in. miejscową halą sportową, kompleksem basenów czy sauną. - *Istnieje więc szansa, że różnice wynikające z podwyższenia podatku, pokryje miasto w formie grantów.*

VAT-em w bilet

Problemy nie ominą Teatru Cieszyńskiego. Dyrektor Teatru *Karol Suszka* nie kryje obaw: - *Na razie nie jestem w stanie ocenić, jak sytuacja będzie wyglądała u nas. Co prawda my nie odprowadzamy VAT-u, jednak wielu naszych zleceniobiorców będzie musiało podnieść ceny. Tym samym zwiększą się koszty produkcji. Mam nadzieję, że nie odbije się to na cenie biletów. Zdajemy sobie sprawę z tego, że podwyższenie ceny abonamentu*

wyeliminowałoby pewną ilość widzów. Jesteśmy przed rozmowami z władzami województwa, mamy nadzieję, że razem z nimi dojdziemy do jakiegoś rozsądnego kompromisu.

W TL BAJKA sytuacja wygląda jeszcze gorzej. Według słów prezesa *Zygmunta Stopy* nie można liczyć na podwyższenie dotacji z Ministerstwa Kultury. Obecnie dochód z biletów nie pokrywa kosztów produkcji, przy podwyższonym podatku trzeba więc będzie podwyższyć ceny biletów, a te dla rodzin wielodzietnych mogą okazać nieosiągalne. Sprawą zajmie się na wtorkowym zebraniu Zarząd Główny PZKO.

Przeciwny decyzji koalicji jest również minister kultury *Pavel Dostál*. Jego zdaniem podwyższenie VAT-u i tak nie przyniesie przewidywanych dochodów, a w konsekwencji doprowadzi do zmniejszenia ilości podmiotów na rynku kultury. Trzeba mieć nadzieję, że zwycięży zdrowy rozsądek. (hs)

Pogoda

WTOREK - Pochmurno z opadami śniegu. Temperatura od -5 st. w nocy do 0 st. C w ciągu dnia. Wiatr zachodni 3-7 m na sek.

ŚRODA - Zachmurzenie duże, opady śniegu. Temperatura od -3 st. w nocy do 0 st. C w dzień. Wiatr północny 3-7 m na sek.

PODSTAWOWA SZKOŁA ARTYSTYCZNA DZIAŁA W TRZYŃCU JUŻ 58 LAT O absolwentach jest głośno

Obdarzeni talentem uczniowie szkół podstawowych mogą go rozwijać w placówkach artystycznych. Jedną z nich jest działająca od 1946 r. Podstawowa Szkoła Artystyczna w Trzyńcu Starym Mieście, przy ul. Trzanowskiego. Z początku swoje zdolności rozwijali tutaj tylko muzycy, obecnie w szkole znajdują się cztery działy: bok muzyczny również plastyczny, taneczny oraz literacko-dramatyczny.

W tym roku szkolnym gry na instrumentach muzycznych uczy się w Trzyńcu 564 uczniów, zdolności w dziedzinie plastyki rozwija 116 uczniów. Dział taneczny liczy 76, a literacko-dramatyczny 44 uczniów. Szkoła przy ul. Trzanowskiego posiada też filię w Bystrzycy, do której uczęszcza 200 dzieci, w tym 50 z miejscowej polskiej podstawówki. Natomiast w samym Trzyńcu uczy się ponad 50 dzieci polskich. W dziale muzycznym jest ich 150, reszta rozsiadana jest po pozostałych działach.

W br. kształcą młode talenty w trzynieckiej PSA 40 nauczycieli, w tym 6 polskich. W dziale muzycznym jest 36 nauczycieli, w plastycznym 2, w tanecznym i dramatycznym po 1. - Dzieci uczą się w dwóch językach wykładowych - polskim i czeskim. Na tle narodowościowym nie ma żadnych problemów. Czescy i polscy nauczyciele pracują razem, zresztą podobnie jak uczniowie z polskich i czeskich szkół podstawowych mówi wicedyrektor szkoły Valeria Pyszko.

Przez trzyniecką szkołę przewinęło się już sporo uczniów, wielu jej wychowanków związało na stałe swoje życie ze sztuką. Aż 146 absolwentów kontynuowało naukę w średnich szkołach o profilu artystycznym, konserwatoriach oraz na uczelniach wyższych (JAMU w Brnie oraz DAMU, FAMU i AMU w Pradze). Od 1990 r. egzaminy na studia wyższe zdało pomyślnie 13 absolwentów polskiej narodowości. Wymieńmy chociażby Zbigniewa Kaletę - absolwenta Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach i Uniwersytetu Ostrawskiego, który jest obecnie klarncem Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia.

Niektórzy wychowankowie PSA są już ogólnie znani. Należy do nich m.in. Dorota Blahut, założycielka duetu wiolonczelowego Tarafuki. Do grona tutejszych absolwentów należą również Gabriela Pyszko, która skończyła animację filmu i reklamy, oraz Renata Worek-Drössler - właścicielka teatru Gong w Pradze. Poza tym na uwagę zasługuje również jeden z najlepszych organistów europejskich Petr Plany, a także Pavel Peřina - kie-

rownik działu altówek przy FOK Praga. Komponowaniem piosenek dla wielu czeskich śpiewaków pop z Heleną Vondráčkovą na czele zajmuje się kolejny absolwent Leszek Wronka. Nauka w tej szkole poprzedziła też karierę reżysera Radima Lipusa, autora m.in. dokumentów z cyklu Šumná města.

Pomimo wysokiego poziomu i odnoszonych przez uczniów i wychowanków sukcesów, w ciągu ostatnich 5 lat liczba uczniów spadła niemal o setkę. - Można powiedzieć, że dawniej spotykaliśmy się z większym zainteresowaniem wykształceniem artystycznym, przede wszystkim jednak spadek liczby uczniów idzie w parze z kwestią finansową. Z chwilą podwyższenia opłat szkolnych, niektórych rodziców nie stać na to, żeby wysłali do nas dzieci. Cena instrumentów też poszła w górę, a wiadomo, że na stosunkowo tanim

flecie nie mogą grać wszyscy - wyjął pani wicedyrektor.

Uczniowie biorą udział w całym szeregu konkursów, zarówno w Czechach, jak i Polsce. Tradycyjną, od kilku lat organizowaną imprezą jest Koncert świąteczny w kościele ewangelickim w Trzyńcu. Dawniej swoimi umiejętnościami popisywali się na nim organisci, teraz można było wysłuchać koncertu orkiestry fletów. Poza tym dyrekcja szkoły organizuje też koncerty z okazji dnia nauczyciela, przeznaczone dla talentów oraz dla absolwentów pierwszego i drugiego stopnia. - Współpracujemy z szkołami muzycznymi w Jastrzębiu Zdroju i Bratysławie. Uczniowie wymienionych placówek uczestniczą w konkursach wymiennych. Dzięki temu nasi młodzi muzycy zaliczają np. koncerty na zamku w Bratysławie - dodała wicedyrektor. Plastycy, tancerze i członkowie działu literacko-dramatycznego uczestniczą ponadto w akademiach na szczeblu wojewódzkim i ogólnopolskim.

W ostatnich latach najwyższe laury w całym szeregu konkursów osiągnął utalentowany pianista Michał Šupák, dziś już rozwijający swoje nadzwyczajne zdolności w Konserwatorium im. L. Janáčka w Ostrawie.

Valeria Pyszko związała się z trzyniecką placówką w 1981 roku. - Chciałam ukończyć kierunki artystyczne - flet poprzeczny i teorię muzyki, najpierw uczyłam w błędwickiej podstawówce. Bardzo lubię dzieci, muzykę i śpiew, toteż kiedy nadarzyła się okazja zostać nauczycielką w szkole artystycznej w Trzyńcu, od razu przyjąłam proponowany mi etat. Uczę tutaj już ponad 23 lat, wicedyrektorem jestem od 1988 r. - dodała na zakończenie V. Pyszko.

Michał Šupák jeszcze jako uczeń trzynieckiej Podstawowej Szkoły Artystycznej w czasie koncertu TALENT ROKU. Fot. DANUTA BRANNA

PLANUJĄC WYJAZD ZA GRANICĘ SDPRAWDŹ WAŻNOŚĆ DOKUMENTÓW Do urzędu z wyprzedzeniem

Powoli zacznymy myśleć o urlopach. Przeglądamy katalogi i ulotki oferujące słoneczne plaże czy wspaniałe zabytki. Zamawiamy wczasy, wpiacamy zaliczkę i zadwołeni zapominamy zazwyczaj o wszystkich na kilka dalszych miesięcy, wszak resztę formalności dokonać wystarczy przed odjazdem. Czy aby na pewno?

Jeśli zamierzamy wyjechać za granicę, to warto zainteresować się datą ważności paszportu... Wystawienie nowego trwa bowiem 30 dni od przekazania wypełnionego podania. Idąc załatwić paszport nie możemy zapomnieć dowodu osobistego, starego paszportu, czy dokumentu stwierdzającego fakt zdobycia tytułu naukowego - jeśli chcemy go mieć przed nawizkiem. No i fotografii twarzy i ramion o rozmiarach 35x45 mm bez ramki, z biało-niebieskim tłem. (Jeżeli wydaje wam się, że to nic takiego, pozwólcie że podzielę się niedawnym doświadczeniem: trzy podejścia do stolika urzędniczego w odpowiedniej kancelarii Urzędu Miejskiego w Cz. Cieszynie absolwowałam wraz z synem z powodu fotografii do dowodu osobistego, która musi spełniać te same kryteria... Raz nie było na zdjęciu ramion, potem znowu tło było nie to... Udało mi się je wyreklamować u fotografa i po raz trzeci nie musiałam na szczęście otwierać portmonetki. W sumie składanie podania zabrało mi niemalże trzy tygodnie!)

Ala wróćmy do sedna sprawy. Miesiąc czekania na paszport, opłata 200 koron i przez 10 lat możemy wyjeżdżać za granicę. Za podwyższoną opłatą 600 koron uda nam się załatwić paszport w ciągu kilku dni, ale z krótszą - tylko jednoroczną - ważnością. Paszport dla dziecka kosztował nas będzie 50 koron, w skróconym terminie - 150, lecz to wszystko obowiązuje tylko do końca kwietnia br.

Od maja opłaty pójdą w górę. Urzędy nie dysponują na razie oficjalnymi wytycznymi w tej sprawie, jednak wg propozycji ministra Bohuslava Sobotki zamiast 200, zapłacimy za paszport 400 koron, a za dziecięcą zamiast 50 aż 200 koron. Wysokość opłat manipulacyjnych związanych z wydawaniem dokumentów od dłuższego czasu nie była regulowana, a postać tych dokumentów uległa zmianie. Paszporty mają obecnie specjalną strefę dla czytników maszynowych, której dawniej nie było. Przyspiesza to kontrole graniczne, ale

też podnosi koszty produkcji dokumentów.

Kontrolując zawczasu przed wyjazdem dokumenty trzeba pamiętać, że nawet mając w danej chwili ważny paszport, nie musimy być wpuszczeni do obcego kraju. Poszczególne państwa zastrzegają sobie bowiem często dłuższy okres ważności dokumentu, aniżeli sam czas pobytu na ich terytorium. I tak podróżując do wracającej do łask naszych turystów Bułgarii musimy mieć przy sobie paszport z ważnością jeszcze na dalsze trzy miesiące od planowanego zakończenia urlopu. We Francji limit ten przewiduje dwa miesiące, w Niemczech lub Grecji trzy, we Włoszech, Wielkiej Brytanii, na Cyprze 6 miesięcy od opuszczenia granicy tych państw, a na przykład w dalekiej Brazylii aż 8 miesięcy... Dokładne dane można uzyskać w internecie - www.mfa.cz, gdzie dowiedzieć się można także kilku innych ważnych informacji związanych z obowiązkowymi przepisami ruchu drogowego, wymogów zdrowotnych.

Warto też zaopatrzyć się w adres czeskiej placówki dyplomatycznej, która w razie niespodziewanych kłopotów za granicą potrafi pomóc. Informując się dokładnie o potrzebnych należnościach, unikniemy rozczarowania, jakie przynieść może chociażby zbyt późne stwierdzenie, że na Węgry nie wpuszczają nas z ważnym co prawda, ale choćby lekko uszkodzonym paszportem...

Być może wstępując do Unii Europejskiej, w ramach jej zasięgu będziemy mogli poruszać się tylko z dowodem osobistym, ale nie z każdym. Starsze wydania nie będą brane pod uwagę, w dotychczasowej praktyce unijnej w grę wchodziły tylko dokumenty z paskiem magnetycznym.

Wydanie dowodu osobistego trwa także miesiąc czasu, a podwyżka opłat również go prawdopodobnie obejmie, podobnie jak w wypadku prawa jazdy i rejestracji samochodów.

BARBARA GLAC

Oldboya

FELIETON WŁADYSŁAWA SIKORY

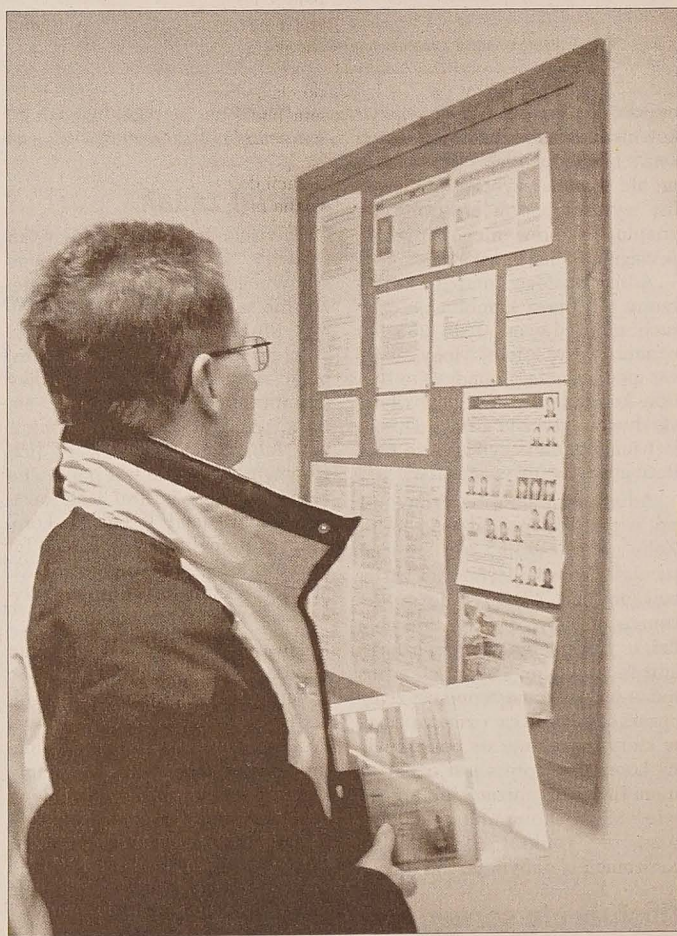
Na niektórych premierach Sceny Polskiej TC w 60. latach ub. wieku zjawiał się niekiedy katowicki literat i publicysta Bolek Lubosz. Po Widoku z mostu Millera w r. 1964 pisal: Widziałem wiele spektakli teatru na Zaolziu. Pamiętam trudne początki. Przypada mi, że aktorzy i teatr przebyli ogromną drogę rozwojową. Znaleźli chętnych i serdecznych widzów... Drogę twórczą teatru charakteryzuje stały wzrost ambicji artystycznych... Podnoszą się kwalifikacje aktorskie, wzrastają wymagania widzów. Dziś Scena Polska posiada swoje określone oblicze w zawodowym życiu teatralnym... Aktorzy SP pojawiali się wntczas na planie filmowym: Piotr Augustyniak w Końcu naszego świata Wandy Jakubowskiej (w roli niemieckiego lekarza obozowego), Wanda Spinka w Twierdzy nad Renem, Janusz Bobek w obrazie: Śmierć nazywa się Elgenchen (Bokser i śmierć), Fryderyk Gogółka oraz Mariusz Kwiatkowski w filmach Blumenfelda. Owcześnie kierownik, Franek Michalik, zaprosił mnie raz, aktualnego redaktora Głosu Ludu, do swego czeskokoczyńskiego mieszkania na spotkanie z młodymi, wracającymi z polskich szkół teatralnych. Pisał

Kabaret jednego aktora

zresztą w gazecie: ...a teraz mamy piętnastolecie, którego nie możemy nie zauważyć, ponieważ dzieci dorosły. Dzieci teatralne. Ida Kocurówna i Kazimierz Siedlaczek są owymi pierworodnymi, którzy po czteroletnich studiach w Krakowie wrócili przed dwoma laty, by pracować w SP. W tym roku, a raczej w tym sezonie rozpoczynają po ukończeniu wyższych studiów w Warszawie i Krakowie: Halina Branna, Janina

Minęły lata. Przekrój sprzed niespełna roku z Jesienią buntownika Małgorzaty Sadowskiej, rzeczą o Marlonie Bran-

do, przypomniał mi tamten czas. W świeżej Dziupli w suterenie ZG PZKO, występującej w charakterze klubu twórczego, dochodziło wntczas do zbliżenia aktorów SP TC i twórców SLA. W rozmowie przy pniu-stoliku spytałem Władka Liberde o najlepszego jego zdaniem aktora w świecie, z miejsca wypalił: Marlon Brando. Marlon był wntczas rzecznikiem Murzynów, następnie Indian, Truman Capote zaś nazwał go dobronliwym kierownikiem olbrzymiego sierocińca. Dziś okazuje się, że poszło o mit. Odbici od zachodniego świata, byliśmy skłonni do mitomanstwa, każde mitomanstwo zaś okłamuje; dziś łatwo wysuwać ostateczne wyroczynie, nam wntczas pozostawały: kluby, małe zespoły, pomysłowość z wyobraźnią. Po znakomitych reakcjach Władka Liberdy napomknąłem mu, że stać go z pewnością na kabaret jednego aktora. Być może trafiłem w jego gorące, wzbierające marzenie, wnet gotów był go rozpocząć, lecz nie zamiary się liczą i nie wystarczy tylko chcieć. Zabrakło w naszym środowisku kabaretowych tekstów. W ogóle czekało się na kilka odmian. Znaki czasu zaś nadal nie zadowalają. Nie wystarczy chcieć, trzeba móc.

Warto pamiętać o sprawdzeniu ważności paszportu z odpowiednim wyprzedzeniem. Na wiosnę cena za jego wystawienie się podniesie. Fot. MAREK SANTARIUS

Wchodzę w Sieć

Jak działa Internet

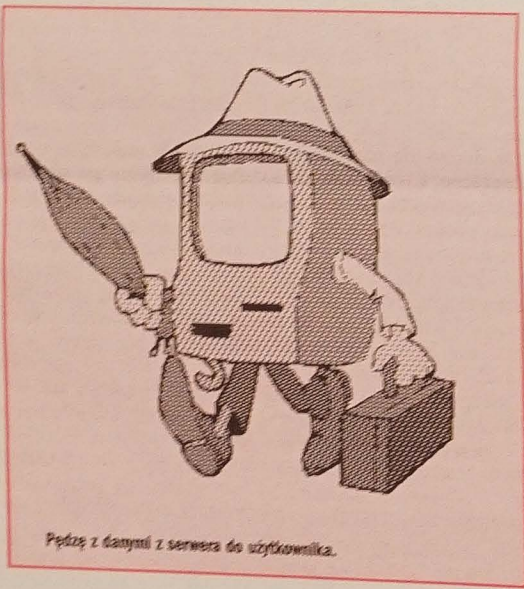
Mineły dwa tygodnie i znowu na łamach Głosu pojawia się nasza rubryka internetowa. W dzisiejszym odcinku postaram się wyjaśnić czytelnikom podstawy działania ogólnowiatowej pajęczyny.

Adresat znany

Zasady funkcjonowania Internetu są bardzo proste. Każdy komputer podłączony do niego ma swój adres - tak samo, jak np. Twój dom. Nie może być dwu adresów identycznych, bo doszłoby do pomyłki. Jeżeli wysyłasz dokładnie zaadresowany list lub kartkę pocztową, zawsze (przynajmniej teoretycznie) dotrze do właściwego odbiorcy. Na takich samych zasadach działają komputery podłączone do Internetu. O to, by wysyłane informacje znalazły odpowiedniego adresata, muszą dbać specjalne serwery, które rozmieszczone są po całym świecie. Posiadają one swego rodzaju spis adresów poszczególnych komputerów. I w ten sposób kiedy dotrze do serwera informacja z adresem konkretnego komputera, serwer przesyła ją na właściwe miejsce - do

grup. W tej pierwszej są komputery użytkowników, które mają dostęp do Internetu za pośrednictwem sieci firmowej lub też zwykłego modemu z wykorzystaniem linii telefonicznej. Takie komputery służą tylko do poruszenia się w Internecie i w związku z tym nie muszą być nieustannie podłączone. Użytkownik włącza je do sieci tylko wtedy, kiedy tego potrzebuje.

Drużyna druga to opisywane powyżej serwery. Te już są (zazwyczaj) podłączone przez 24 godzin na dobę i tworzą (wraz z liniami) szkielet całego Internetu. Serwery obejmują wszystkie informacje i dane, które można w Internecie znaleźć. Dzięki Internetowi użytkownicy mają dostęp do wszystkiego rodzaju informacji i do każdego serwera, w którym znajdują się żądane informacje. I jest zupeł-

Pędzę z danymi z serwera do użytkownika.

odpowiedniego komputera (użytkownika). System działa na takich samych zasadach jak zwykła poczta, ale o wiele szybciej, ponieważ list wysłany pocztą elektroniczną znajduje odpowiedniego adresata w ciągu kilkunastu sekund.

Adres każdego komputera tworzony jest przez kombinację czterech numerów od 0 do 255, co oznacza, że w sumie byłoby możliwe podłączenie ponad 4 miliardów komputerów, nim pojawiłyby się dwa identyczne adresy. Dzisiaj jest już jednak oczywiste, że taka ilość adresów nie wystarczy.

Adres komputera tworzony jest np. w taki oto sposób: 195.49.27.1. Żeby użytkownik nie musiał pamiętać go w takiej postaci, zastosowano tzw. URL (Uniform Resource Locator). Praktycznie chodzi o zastąpienie numerycznego adresu słownym. Taki URL adres może wyglądać następująco: zive.cpress.cz. Tutaj cz oznacza kraj, w którym znajduje się poszukiwany komputer, cpress jest oznaczeniem firmy, organizacji lub innego właściciela komputera, a zive oznacza konkretną dziedzinę informacji w danym serwerze.

Obsłuży cię serwer

Komputery podłączone do Internetu można podzielić do

nie obojętne, czy znajduje się on w Ameryce lub w domu obok.

Podział zadań

Oczywiście Internet to nie tylko serwery. Do zapewnienia jego sprawnego funkcjonowania niezbędne są również inne komputery. Możesz więc korzystając z Internetu spotkać się z takimi pojęciami, jak serwer pocztowy (komputer, który zajmuje się dostarczaniem poczty elektronicznej) lub tzw. DNS serwery (ich głównym zadaniem jest poprawne rozpoznawanie adresu i sterowanie komunikacją). Te właśnie komputery umożliwiają nam m.in. korzystanie z adresów URL (a więc tekstowych) zamiast używania kombinacji numerów.

Wiadomo, że uczymy się powtarzając, a więc na koniec podsumowanie: Internet to ogólnowiatowa sieć komputerowa. Poszczególne komputery są połączone w taki sposób, by mogły komunikować ze sobą nawzajem. Serwery posiadają informacje i dostarczają je do odpowiednich miejsc. Komputery, które mamy w domu i które uzyskują potrzebne informacje ze serwerów, nazywamy klientami.

POJAK

Ile legendy, ile prawdy w prehistorii Polski

PIAST ZJADŁ POPIELA

Badacze wciąż próbują zrozumieć baśniową opowieść o Piaście i Popiele. Wiele wskazuje na to, że jej autor, Gall Anonim, był dworskim i państwowym propagandystą.

Najwcześniejsze dzieje Polski są dla większości z nas baśnią. Słyszeliśmy o ubogim, lecz zacnym Piaście Kołodzieju, który został nawiedzony przez anioły. Pamiętamy okrutnego Popiela i jego zbrodniczą małżonkę, pożartych przez myszy w kruszwickiej wieży. Wiemy, że była kiedyś Wanda, co nie chciała Niemca, a pod wawelskim zamkiem mieszkał smok, zabity chytrze przez szewca Dąteńkę.

Legenda narastała stopniowo. Pierwszy znany nam przekaz pochodzi z czasów Bolesława Krzywoustego i został spisany przez cudzoziemca, zakonnika, zwanego tradycyjnie Gallem Anonimem. Ten powiązał ją ściśle z mitem o wyniesieniu panującej dynastii. Jego wersja początków państwa Polan jest historią przyjęcia chrześcijaństwa, a także sławnych czynów Piastów. Gall pisał w celu wykazania, że owa dynastia zasługuje na szczyt sprawowania władzy.

Anonim powołuje się na opowieści sędziwych starców, ale trudno ocenić, jak mocno zmieniła się ustna tradycja do początków XII w., kiedy to została spisana jego Kronika polska. Kolejni dziejopisowicze wedle własnych potrzeb przemieniali przekaz-Galla. Niektóre wątki znikały, pojawiały się nowe. Dla historyka fascynującym zadaniem jest zdejmowanie kolejnych warstw legendy aż do samego sedna opowieści.

Dzieje Polaków zaczynają się od biesiady. Książę Popiel, władca Gniezna, wyprawił wielką ucztę, aby wedle pogańskiego zwyczaju świętować postrzyżyny swoich synów. Z woli Boga przybyło na nią także dwóch tajemniczych wędrowców, których jednak nie tylko nie wpuszczono na ucztę, ale wręcz wypędzono z miasta. W tym samym czasie ubogi oracz Piast także urządzał ucztę dla swoich synów. Kiedy więc przybył stanął przed jego obejściem, skwapliwie zaprosił ich w gościnę. Goście odwzajemnili się przepowiednią: *Cieszcie się zaiste, iżeszmy przybyli, a może nasze przybycie przyniesie wam obfitość dobra wszelakiego, a z potomstwa zaszczyt i sławę* (cytat z Kroniki Galla Anonima w tłumaczeniu Romana Grodeckiego).

Przepowiednię skierowano do Piasta, który dopiero w przyszłych przekazach zostanie Kołodziejem, i jego żony Rzepki. Ci jednak zamiast radować się z przyszłości, troskali się, czym napić i nakarmić nieoczekiwanych gości. Ich ucztą była skromna - mieli antałek piwa i prosiaka. Goście nakazali Piastowi, by się niczym nie frasował. I kiedy odszpuntowano beczkę i zabito zwierzę, okazało się, że trunku przybywa w miarę picia, a mięsem prosięcia napełniono dziesiątę cebrów. Inaczej zgoła działo się na książęcej uczcie u Popiela, gdzie piwa zabrakło. Za namową przybyłych Piast zaprosił księcia do siebie, ten zaś zaproszenie przyjął. Świeńczeniem ucztą była ceremonia postrzyżyn syna Piasta, któremu nadano imię Siemowit.

Opowieść Galla da się odczytywać w symbolicznych kontekstach i trudno rozstrzygnąć, jak je rozumiano w czasach Anonima. Kuszaca jest próba wydobycia z krótkiego przekazu mitów słowiańskich lub wręcz indoeuropejskich. Nie ulega wątpliwości, że Gall Anonim tak skonstruował swoją opowieść, aby odzwierciedlała chrześcijańskie idee. W jego wersji dziejów Piast jest bowiem kmiemcem, zartata. Przyjmując do domu obcych wędrowców, zachowuje się jak cnót chrześcijańskich - miłosierdzia, skromności, ubóstwa i przede wszystkim pokory. Jego gościnność można odczytać jako pierwszą zapowiedź późniejszego nawrócenia, dokonane-

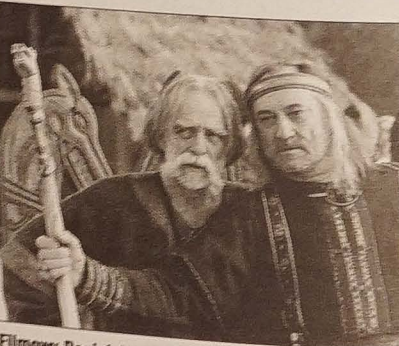
go przecież przez jego potomka. Można ją również uznać za dowód, że w przeciwieństwie do Popiela, który wędrowców kazał przegnać, Piast i jego potomkowie byli godni władzy królewskiej.

W mitach i piśmiennictwie średniowiecznym zwykle osoby z racji urzędu lub godności predestynowane, aby wykazać się wspaniałomyślnością i gościnnością, zawodzą paskudnie. Tak również dzieje się w Gnieźnie z Gallowej opowieści. Cnota zostaje nagrodzona, a w pojedynku dwóch uczt Piast zwycięża Popiela.

Jego zwycięstwo potwierdzają cuda rozmnożenia pokarmu i napoju. Co więcej, dochodzi do zamiany ról pomiędzy władcą i ubogim wieśniakiem, gdyż ostatecznie to Popiel staje się gościem Piasta. To również zapowiada przyszłe wyniesienie rodu kmięcia do królewskiej godności, podobnie jak nieoczekiwany niedobór pokarmów na uczcie Popiela zapowiada upadek jego dynastii.

Niezwykle ważni dla historii Piasta są tajemniczy goście. Właśnie oni głoszą przepowiednię, wiedzą, że jadło i napitek zostaną cudownie rozmnożone i wrzeszcz skłaniają oracza, aby zaprosił do siebie księcia. U Galla skrywa ich tajemnica - wiadomo tylko tyle, że są nosicielami i zwiastunami łaski Bożej. Ale niektórzy badacze upatrują w tym wątku śladów dawniejszej, indoeuropejskiej tradycji, powołując się na inne znane wersje tego mitu, na przykład antyczny mit o Filemonie i Baucis. Była to para ubogich wieśniaków, która udzieliła schronienia Zeusowi i Hermesowi, gdy wędrowali w przebraniu, chcąc wypróbować śmiertelników. I jak w innych wersjach tego mitu, Filemona i Baucis spotkała wspaniała nagroda, jako że wykazali się miłosierdziem wobec obcych.

Nie wiemy, czy Gall Anonim świadomie oparł się na tym prastarym wzorcu, ale aby go schryścianizować, zamienił dawnych bogów wędrujących w przebraniu w wysianników jednego Boga. Istnieją również pokrewne motywy biblijne, a Gall musiał znać historie Sary i Abrahama albo Lota, którzy w odpowiednim momencie udzieliłi schronienia cudownym gościom, czym zaskarbili sobie ich rozliczne łaski. Poza tym w całym średniowieczu niezwykle silne było uosobienie Chrystusa z szukającym schronienia i gościny pielgrzymem czy wędrowcem. Jaka-

Filmowy Popiel (w prawo) Bohdan Stupka.

kolwiek idea przyświecała Gallowi, późniejsza polska tradycja historyczna osadza gości Piasta w kręgu chrześcijańskich legend. W kronice Dzierżwy przybysze stają się aniołami, natomiast kronikarze XIII i XIV w. upatrywali w nich apostołów.

Biesiada u Piasta jest ucztą postrzyżynową. Przekonanie o magicznym znaczeniu włosów władcy przetrwało bardzo długo, a długie, bujne włosy były atrybutem panujących. Klasyczny jest tu przykład Merowingów, którym nigdy nie strzyżono włosów, ponieważ one uosabiały ich królewską potęgę, a detroniza-

cja dynastii znalazła swój wyraz w obcięciu włosów Clotwida III. Również w Biblii mamy wątek szczególnego znaczenia w historii Samsona, który stracił moc po ich obcięciu przez jego Dalilę.

Jednak znaczenie postawy mowita jest inne, mniej znane. Same postrzyżyny były w obrzędzie przejścia dziecka do dorosłości i nadania mu prawnego imienia. Zachował on znaczenie jeszcze po przyjęciu chrześcijaństwa, bo wiemy, że w włosów Bolesława Chrobrego jako szczególny dar przeżył Rzymu. W Gallowej wersji o początkach dynastii - zamiast ojca dopełniają go goście, co być może w polskim systemie odniesień była formą adopcji syna Piasta. Wyraźnie schryścianizował ją nie, aby pokazać, że dynastia pierwszego władcy Siemowita wybrana i usynowiona przez pośrednictwem jego wujka Motywu cudu podczas postawy wia się u Galla Anonima podczas biesiady, urządzonej me urodziny Mieszka I. Władca karza jako dziecko Mieszko I a wrocz odzyskał dopiero uroczystości, którą można uważać właśnie jako postyżynowy pis ponownie wykorzystując obrzęd, aby zapowiedzieć chrześcijaństwo - bo jak i odzyskał wrocz, tak za jego wkrótce Polska przeżyła na

Inaczej potoczyły się dzieje Popiela. Skończył młodość i zagryziony przez myszy w jednej wieży pośrodku jeziora u Galla nie zostało jeszcze wane jako Gopło. W kronice ma władca nie jest osobą złą, możemy dopatrzeć się jego pychy. Motyw obrzyżenia Popiela rozwija dopiero tradycja. U Mistrza Wincentego Kadłubkiewicza, jest on w bym, gnuśnym i ulegającym totem morderczej małżonki Popiela nabiera więc wymiaru, jest karą za jego występ-

U Galla nie ma też krytyki, który przemawia przywrócić religii. Kiedy Siemowit dotarł Boga, acz Gall Anonim nie jakim sposobem, i za zgodą został władcą w miejsce la. Panował szczęśliwie, granice państwa i zasłynął Jego następcy, Lestek i Siemowit przewyższyli go jeszcze w Później zaś panował Mieszko I rego rządów Polska weszła chrześcijaństwo.

Opowieść Galla to dzieło rza Boga z rodem Piasta, który wybrany jeszcze w czasach skich, aby zrealizował ideał sprawiedliwego i łaska Boga jest następstwem cinnosci Piasta, a jego wie dziedzicza ją pod panowanie.

Dopiero w kronice go Kadłubka owo sakralnej krwi znika, zastępuje majestat monarszy. Nie zostają nałożone nowe prawa, jego pozycja jest prawem i obowiązkami poddanych. W kronice tego pojawiają się nowe symbole, które podlegają niejsza tradycja i które będą kształtowały wyobrażenia. Poznajemy króla Kraków Wawelskiego, bohatera Wawrej opór wobec załotów wstąpienia oraz obcej inwazji wstrętuje ideę suwerenności, poznajemy też świętego Stanisława, którego rozstrzelano z rasta się cudownie po śmierci, wkradając zjednoczenie kraju. Ale sakralne postacie rodu królewskiego odchodzą w niepamięć, a czasy wspaniałostwa stają się powoli wspomnieniem o utraconym złotym wieku.

Biada człowiekowi, gdy pocznie czynić to, czego się zrazu wstydzi.

Zofia Kossak

Nemioła

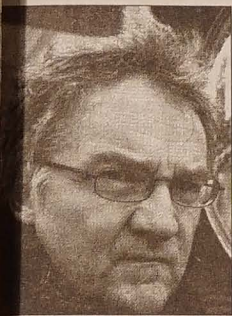
Nr 111

DODATEK LITERACKO-ARTYSTYCZNY

Redakcja Kazimierz Kaszper ♦ Materiały można przesyłać pod adresem „Głosu Ludu” lub pocztą elektroniczną: k.kaszper@tiscali.cz

ERZY PILCH:

Wciąż jestem synkiem z Wisły

Fot. JAKUB OSTAŁOWSKI

Czy rzeczywiście nic się u nas nie zmieniło?

Jest tak samo jako 20 lat temu, bo w jakiejś części mózgi mam a nadzieję – jest taki jak przed dwudziestu laty. Zachowuję tę utopijną, oczywiście fałszywą, wiarę, ale takie jest moje doświadczenie czasu. A przy tym mam poczucie, że zmieniło się wszystko. Knapy, w której rozmawiamy, w ogóle nie było, nie było mnie w Warszawie, nie było Polski niepodległej, jeszcze wcześniej nie było polskiego papieża, a bardzo długo był Związek Radziecki. Tej gigantycznej lawinie wdziałalnych znaków przemian towarzyszy moje przekonanie, że nic się nie zmieniło, bo ja jestem tym samym synkiem z Wisły, stremowanym, wystraszonem. Nie mam nawet poczucia, że w moim dorobku jest tych kilka napisanych książek.

Bez przesady. Półki z pana książkami zajmują sporo miejsca w księgarniach, a fraza Pilcha znana jest każdemu odbiorcy literatury.

Każdemu znawcy? Wykluczone, i niech Pan Bóg broni.

A pan niech nie opowiada, że jest synkiem z Wisły, bo już od dawna jest pan Jerzy Pilch. I tyle.

Ale podziwy strachem. A jestem tym, kim jestem, bo wciąż jestem synkiem z Wisły. Synkiem z Wisły – nawet

z całych sił zwalczając mit – nie da się przestać być.

A tu Wisła, te Granatowe Góry, znaleźć się ma w zjednoczonej Europie. Nie przeraża pana ta perspektywa?

W Granatowych Górach, przynajmniej w mojej książce, mieszka jedna prawosławna nauczycielka, reszta to katolicy. To się z Wisłą słabo zgadza. A jak idzie o integrację, to przerażony tym zupełnie nie jestem. Całemu procesowi przyglądam się ze spokojną, może za spokojną, ciekawością. Jako człowiek – że tak powiem – mający niesłychane kłopoty z samym sobą, pesymista, skłonny do studziennej depresji i zwątpień, mam – paradoksalnie, a może i nie paradoksalnie, bo jest to psychologicznie uzasadnione – zdecydowanie bardziej optymistyczne spojrzenie na świat w sensie jego wymiaru ogólnego. Jednak moja perspektywa w dużej mierze wynika z doświadczenia, a na mnie gigantyczny wpływ miała moja świętej pamięci babka. Chodzi mi o jej osobowość i o jej umysł. I nie o to nawet, że ukształtowała mnie w dzieciństwie, wychowała, ale o to, że żyła bardzo długo, umarła dziesięć lat temu, a do końca była niesłychanie sprawna umysłowo. Przeżyłem świadomie, już jako dorosły człowiek, 20 lat w jej towarzystwie, rozmawiając z nią, słuchając jej, ile razy byłem w Wisłę. A jej doświadczenie było przede wszystkim doświadczeniem niestabilności politycznej. Z racji swego urodzenia w 1906 roku zdążyła przeżyć Austrię, dwa razy Czechów – w dodatku te ruchome granice niekiedy przechodziły prawie przez nasze podwórko – dwudziestolecie międzywojenne, Niemców, no i Bolszewię, jak to ona mówiła. Dożyła jeszcze wolnej Polski. Zawsze była w niej otwartość, ciekawość świata i jestem

powiem, że byłaby za Unią Europejską – napisałem o tym kiedyś w „Polityce” – a ja, jako jej uczeń, podzielał to zdanie.

Doświadczenia pańskie i pana babki są jednak inne.

Jej doświadczenie było takie, że nie wychodziła z kuchni, bo nawet nie z domu, a zmieniały się wokół niej państwa, systemy i języki. I ona ciągle nie wychodząc z kuchni, mieszkając a to w Austrii, a to w Czechach, a to w Rzeszy, a to w Polsce. Była ortodoksyjną ewangeliczką ze Śląska Cieszyńskiego, a to jest mniejszość z niezwykle silnym instynktem polskości, bo oni dzięki polskim książkom przechowali tożsamość wyznaniową. Zawsze bolała nad tym, że nigdy w życiu nie była w Warszawie, i mam wielki żal do Pana Boga, że już nie ma sytuacji, kiedy po długiej podróży do Wisły idę z dworca przez centrum, czuję zapach jaśminu pod domem, potem wchodzę do naszej wiekującej kuchni, na blasze pieką się placki i słyszę, jak babka pyta: Cóż tam nowego w Warszawie? Tak. Ona z pewnością byłaby za tym, żeby jeździć tam, gdzie się chce. A świat byłby normalniejszy, gdyby to ona, chcąc jechać do Niemiec, wybrała się do Berlina, niż żeby Niemcy przyszli do niej do kuchni i oświadczyli, że teraz tu będą. I w tym sensie ja też jestem za zjednoczoną Europą, będąc daleko od takiej jej wizji, jak przedstawiają antagoniści Unii Europejskiej, powiadający, że już kiedyś Polak był w sobie i w Berlinie, i we Wiedniu, i w Petersburgu. No, to jednak nie jest ta sama wersja wspólnej Europy, na Boga.

[Jeden z motywów rozmowy, jaką z wybitnym pisarzem przeprowadził na łamach Rzeczpospolitej Krzysztof Masłowski]

Powiedz mi furmanku, gdzie piniondze mosz,
Bo jak mi nie powiesz, zabija zaroz.
Mom cię jo piniążki w zadniej kosynie,
Weż se ich zbójniczku, nie zabijej mnie.
Bo jak byś mnie zabił, byłby o mnie plakat,
Plakatyby żona, plakatyby dzieci, plakatyby
o mnie cała rodzina.

Koło Pszczyny śpiewa się wersję skróconą:
Wyjeżdź furmanku, bo już z tobą czas,
Nieskoro przejedziesz bez ten czorny las.
Czorny las przejechał, biczem zatoczył,
A zaroz ku niemu zbójnik
wyskoczył.
Powiadej furmanku, kaj
pieniążki masz?
Mom ci jo pieniāżki w zad-
ku na wozie,
Wejse ich zbójniku,
nie zabijej mnie.

WŁADYSŁAW SIKORA

ZBÓJNICY

(41)

Wersja St. Szczotki ze wsi Proćpakowej:
Wyjeżdź furmanku, bo już na cie cas,
Bo tam nie przejedzes przez ten gensty las.
Furmanek wyjechał, z bicza wytoczył,
Juz mu rozbójnicek droge zaskoczył.
Furmanie, furmanie! Gdzie piniondze mos?
Tam w zadku na wozie, to se ile weźcie.
Zbójnicy, zbójnicy! Boga sie bójcie,
Konia i wóz weźcie, zycie darujcie.
Zbójnicy, zbójnicy! Żle słyhać na was,
Na podolu kowal kuje gajdany na was.
Zuzanna Martynkowa z Sałajki śpiewała tekst:
Wyjeżdź, fōrmanku, Panowie, panowie
bo już prziszeł czas, źle słyhać na was,
bo tam nie przejadiesz bo już kowol kuje
przez tyn gynsty las kajdany na was.
Fōrmanek wyjechał, to niechyzj tam kuje
z bicza wytoczył, złote lancuszki,
a tu zbójniczek jakech kochol tak i będm
z lasa wyskoczył, herski dziewczuszki.

(cdn.)

Jaki był, jaki będzie?

Na pytanie Z jakimi uczuciami żegna(a) pan(i) stary i wita(a) nowy rok? odpowiada tym razem...

WILHELM PRZECZEK

Na minionym roku zaważyła przede wszystkim niespodziewana choroba. Ciężka. Taka, podczas której człowiek uświadamia sobie, że każda sekunda może być ostatnia. Przeleżałem wiele tygodni w szpitalu, nawet nie zauważyłem, kiedy zmieniła się relacja między mną a światem. Nagle uzmysłowiłem sobie, że tuż przed wylewem – a był to już trzeci z kolei – Andrzej Dębkowski przeprowadził ze mną wywiad z cyklu... Kiedy umiera poeta, umiera świat. Dobrze pamiętałem, że wcześniej miał on taką rozmowę z Tadeuszem Śliwakiem...

To są sytuacje, kiedy zaczynasz się zastanawiać nad sobą z trochę innej strony. Na przykład: czy był talent od Boga, a jeśli tak, to czy go wykorzystasz? Takie pytania zaczynają cię nękać... Nie, nie ma jednoznacznej odpowiedzi. Zawsze w pół drogi...

A teraz? Cóż – dziwny jest ten świat. Niemena już nie ma.

Teraz zaczyna mnie interesować kwestia czasu, ściślej – przemijania czasu. O tym, że on płynie wie się niby na co dzień, ale cztery ściany pokoju szpitalnego zmieniają perspektywę. Nie mogłem tam wytrzymać. Miałem do zrealizowania umowę na przekład tomu poezji Jany Štroblovnej *Vytí na měsíc / Wycie do księżycyca*, bałem się, że nie zdążę, chciałem jak najprędzej być w domu. Ze złudzeń odarł mnie lekarz. *Keď vyjdete z toho, bude všetko, keď nie vyjdete, niebude nič* – powiedział.

Cały czas się modliłem i... domagałem się lekarstw. Po powrocie w marcu do domu (*W. Przeczek trafił do szpitala 7. 1. 2003 – kk*) wiadomo już było, że bez pomocy z zewnątrz nie zmieszczę się w terminie. Przekłady zrobiłem, ale cały układ tomu, korespondencję, stopkę, biogramy wzięły na siebie dzieci, Lucyna i Lech.

No cóż, po okresie rehabilitacji w Karwinie musiałem się pogodzić z faktem, że skończyły się dla mnie wyjazdy na spotkania poetyckie, na które zawsze często byłem zapraszany. I że stale jeszcze muszę przywykać do tego, że myślą mi się strony lewa z prawą... Na szczęście nie mam sparaliżowanej prawej ręki – jak Tadek Soroczyński, który dzielnie się z tym mierzy.

Nie poddałem się. Mimo wszystko chcę wrócić do normalności. Pod względem psychicznym bardzo mi pomogły święta – spotkania z dziećmi i wnukami. W ogóle dom, żona Jadzia, rodzina – którą od dawna postrzegam jako swe jedyne stałe miejsce w kosmosie. A wcześniej budowała mnie pamięć przyjaciół: Adama Szypera ze Stanów Zjednoczonych, Michała Bukowskiego z Wiednia, który chciał mi nawet lekarza sprowadzić, Tadeusza Soroczyńskiego i Harrego Dudy z Opola, wreszcie Franciszka Nastulczyka z Bielska-Białej, który często mnie odwiedzał.

Z dnia na dzień rzuciłem palenie. Kto mnie zna, wie jak wielkie to było wyrzeczenie. I wróciłem do książek. Podobały mi się *Melpomeny wędryńskiej przypadki*, bardzo mnie ucieszył *Przewodnik ślepego psa* Nastulczyka. Przy tej książce doznałem czegoś podobnego, jak przy swoim *W orszaku* – olśnienia, że oto narodził się poeta.

Z satysfakcją przyjąłem też informacje, że w minionym roku w Lipsku, Nancy i w Poznaniu u prof. Bakuly wygłosił o mojej poezji referaty Berndt Karwen z Lipska, że na Uniwersytecie Purkyně w Usti nad Łabą mówił o mnie Ivo Harák, a Ola Humel – we Wrocławiu. I że powstała kolejna, czwarta już praca magisterska na mój temat, a dokładniej mojej twórczości dramatycznej dla dzieci i młodzieży. Jej autorką jest Pavlína Ciencialowa, absolwentka Uniwersytetu Śląskiego w Opawie.

Jaki będzie ten rok?... Lada moment spodziewam się podpisać umowę na drugie wydanie *Kazinkowego grania*, zamierzam też dokończyć *Dziennik osoby towarzyszącej*. W tym celu jednak będę się musiał zaopatrzyć w dyktafon, bo z pisaniem ciągle jeszcze mam kłopoty. Przyznaję się też do zupełnej nowej rzeczy, ale nie chciałbym zdradzać, czego będzie dotyczyć.

Czego bym sobie życzył? Przede wszystkim poprawy zdrowia. Żebym mógł wreszcie wychodzić na spacer.

Notował: K. KASZPER

OPINIE

Tomas Venclova

Pokolenie budujące ze szczątków

Moi rówieśnicy urodzili się i dorastali w systemie totalitarnym. Żyliśmy w świecie ruin po zniszczonej cywilizacji. Czasami był to wers z wiersza zapomnianego czy, częściej, zamordowanego poety. Czasami był to cały tekst, ręcznie przepisany lub zdobyty z trudem w tzw. zamkniętej części zbiorów jakiejś biblioteki publicznej. Czasami mógł to być nawet klasycystyczny pałac w Sankt Petersburgu lub barokowy kościół w Wilnie czy we Lwowie.

Z takich właśnie szczątków moje pokolenie próbowało odbudować całą cywilizację, odtworzyć utraczony język, by nadać światu jakiś sens. Nawiasem mówiąc, dziś tęsknię nawet – co, przynajmniej, jest dość przewrotne z mojej strony –

za tamtymi czasami, kiedy pojęcia dobra i zła, sensu i bezsensu, były bardziej oczywiste niż teraz; w świecie postkomunistycznym są one bardziej rozmyte.

Niestety, zło, zniewolenie i kłamstwo są wieczne. Poczucie konieczności rekonstrukcji świata z ruin będzie zatem towarzyszyło człowiekowi zawsze. A rekonstrukcja, choć brzmi to paradoksalnie, zawsze oznacza w równej mierze zwrócenie się ku dokonaniom przeszłości, co innowację. Mam nadzieję, że mojemu pokoleniu udało się wywiązać z przypadającej nań części tego zadania.

(Wybitny litewski poeta, eseista i tłumacz, na łamach Tygodnika Powszechnego).

Telewizja

WTOREK 10 LUTEGO

TVP 1

6.15 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Wronicza 17 8.20 Moda na sukces (s.) 8.45 Listy od Feliksa (s. anim.) 9.10 Jedynek (dla dzieci) 9.35 Bajeczki Jedynek (dla dzieci) 10.00 Rok 2000 (s.) 10.25 Królowa miecza (s.) 11.10 Zooteka (mag.) 11.30 Zwierzęta świata (film dok.) 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes (mag.) 12.20 Tak jak w Unii (mag.) 12.45 Plebiscyt (s.) 13.10 Sąsiedzi (s.) 13.40 Lokatorzy (s.) 14.05 Książki na zimę (mag.) 14.10 Nieukończony cud (film dok.) 14.50 Bezpieczna zima, ubezpieczony kierowca 15.00 Wiadomości 15.10 Na szczycie (reportaż) 15.30 Otwarte drzwi (mag.) 16.00 Rower Błażeja (mag.) 16.25 Moda na sukces (s.) 16.50 Sportowy Express 17.00 Teleexpress 17.20 Gość Jedynek 17.40 Klan (s.) 18.05 Forum (pr. public.) 18.50 Bezpieczna zima, ubezpieczony kierowca 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Głosy zza ściany (film USA) 21.50 Zawsze po 21. (mag.) 22.25 Plus minus 23.15 Monitor Wiadomości 23.15 Prawdziwy koniec wielkiej wojny (s. dok.) 23.35 Nana to ja (film franc.)

TVP 2

7.10 10 minut tylko dla siebie (mag.) 7.20 100 dobrych uczynków (s.) 7.40 Mały pingwin Pik-Pok (s. anim.) 7.50 Kasztaniaki (s. anim.) 8.00 Cztery pancerni i pies (s.) 8.50 Pytanie na śniadanie (mag.) 10.25 10 minut tylko dla siebie (mag.) 10.35 Viva najpiękniejsi, czyli najpiękniejsza Polka, najpiękniejszy Polak (pr. rozryw.) 11.30 Misja Ziemia (film dok.) 12.15 Tajna misja (s.) 13.00 Panorama 13.15 Złotopolscy (s.) 13.45 Nowe przygody Tarzana (s.) 14.30 Nie tylko dla komandosów (pr. wojskowy) 15.00 Szansa na sukces (pr. rozryw.) 16.00 Panorama 16.25 M jak miłość (s.) 17.20 Holdys Guru (pr. rozryw.) 17.50 Program lokalny 18.30 Panorama 19.00 Jeden z dziesięciu (teleturniej)

W KRAJNIE DRESZCZOWCÓW: GŁOSY ZZA ŚCIANY

Wtorek 10. 2., godz. 20.15, TVP 1 Thriller, 88 min, USA/Kanada 2003

Reżyseria: Francois Girard
Scenariusz: Ronnie Christensen
Występują: Nicole Eggert, Dean Cain, Bruce Gray, Stephen McHattie, Conrad Pla, Matthew Boylan i inni.

Wozy policyjne, straż pożarna, karetki pogotowia blokują ulicę przed apartamentowcem. Od dramatycznych wydarzeń mija rok. Pod ten sam dom, gdzie przed 12 miesiącami doszło do tragedii, podjeżdża taksówka. Wsiada kobieta z bagażami. Przyjechała do męża, z którym dwa tu zamieszkała. Nocą słyszy dziwnie odgłosy zza ściany, szepoty, kroki, trzaśnięcie drzwi. Od sąsiadki Paige dowiaduje się, że przed rokiem w mieszkaniu doszło do tragedii. Klątwa może teraz dotknąć Paige i jej męża. Niebawem okazuje się, że starsza pani z sąsiedztwa zgłębiła w tajemniczych okolicznościach. Wystraszona Paige szuka pomocy u męża, ale Mark lekceważy jej obawy. Dreczona złymi przeczućmi kobieta rozpoczyna śledztwo na własną rękę. Odnajduje w gazecie sprzed roku wiadomość o pożarze w domu, dowiaduje się od siostry spalonego żywcem Bruce'a o dziwnych okolicznościach jego śmierci. Niespodziewanie pojawia się również ojciec Marka. Osaczona Paige uświadamia sobie, że grozi jej śmiertelne niebezpieczeństwo.

19.30 Telewizyjna Wiadomości Literackie (mag.) 20.05 M jak miłość (s.) 21.00 Magazyn Ekspresu Reportażów 21.45 Przystanek praca (mag.) 22.00 Panorama 22.20 Sport telegram 22.35 Niezwykła historia (film wina.) 0.20 Kallafior (film pol.)

TV KATOWICE

6.50 Echo dnia (pr. public.) 7.45 Aktualności 8.00 Studio pod bukiem (mag.) 8.10 Schlesische Wochenschau (mag.) 8.45 Gość dnia 9.00 Prawdziwa historia niechcianych pomników (s. dok.) 9.45 Więzy krwi (s.) 10.45 Telekurier (mag.) 11.15 Gość dnia 11.45 Tam Tam (mag.) 12.15 To jest temat (mag.) 12.35 Dzieje kultury polskiej (s. dok.) 13.50 Agrobiznes (mag.) 14.00 Świat (mag.) 14.45 Co w lesie piszczy (mag.) 15.00 Maszyna zmian (s.) 15.45 Grammy dla Was 16.00 Magazyn medyczny 16.15 Aktualności 16.45 Rozmowa dnia (pr. public.) 17.00 Kowalski i Schmidt (mag.) 17.50 Wizytówki 18.00 Aktualności 18.20 Wiadomości sportowe 18.30 Kurier kulturalny 18.45 Spotkanie z folklorem 19.45 Rozmowa dnia (pr. public.) 20.00 Telekurier (mag.) 20.50 Echo dnia (pr. public.) 21.15 Eurotel (mag.) 21.30 Kurier gospodarczy 21.45 Aktualności 21.55 Wiadomości sportowe 22.00 Porozmawiajmy (pr. public.) 22.15 To jest temat (s.) 22.45 Kurier sportowy 22.55 Studio pogoda 23.05 Kochany Fidelu - historia Marity (film dok.) 0.05 Kuchnia polska (s.)

POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie 6.45 TV Market (mag.) 7.00 Power Rangers (s.) 7.30 Przygody Jackiego Chana (s. anim.) 8.00 Viper (s.) 9.00 Rodzina zastępcza (s.) 9.30 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 10.00 Tajne przez poufne (s.) 10.50 Asy z klasy (s.) 11.45 Domowa kawiarenka (mag.) 12.15 Interwencja (mag.) 12.35 Serca na rozdrożu (s.) 13.25 TV Market (mag.) 13.40 4 x 4 (mag.) 14.10 Power Rangers (s.) 14.35 Transformery (s. anim.) 15.05 13 posterunek (s.) 15.45 Informacje 16.10 Interwencja (mag.) 16.30 Zostać miss 2 (s.) 17.25 Hugo Express (dla dzieci) 18.00 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 18.30 Informacja 19.10 Rodzina zastępcza (s.) 20.15 Miodowe lata (s.) 21.15 Samo życie (s.) 21.50 Misja (film ang.) 0.15 Biznes Informacje 0.40 Graffiti (pr. public.) 1.00 Miłość Swanna (film niem.) 2.55 Muzyka na BIS.

TVC 1

5.00 W jaki sposób... 5.20 Europa dziś 5.50 Po czesku 5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Czarodziejskie przedszkole 9.00 Moda - Ekstrawagancja 9.25 Mieszkać to zabawa 9.45 Kalendarium 10.00 Wiadomości 10.10 Czarni baronowie (s.) 11.05 Oczarowani (s.) 12.00 Wiadomości 12.30 Szczęście domowe (mag.) 13.00 W jaki sposób... (mag.) 13.25 (Na)bierz mnie! (pr. rozryw.) 14.00 Wiadomości 14.05 Bliskie spotkania V. Neckała (pr. rozryw.) 15.00 Oczarowani (s.) 16.00 Wiadomości 16.05 Klocki (pr. dla dzieci) 16.15 Świat cudów (s.) 16.45 Akademia, sens życia (s.) 17.10 Śladami 17.25 Stop (mag. dla kierowców) 17.30 AZ-quiz (teleturniej) 18.00 Report (aktualności reg.) 18.30 Przyjaciele (s.) 18.57 Losowanie „10” szczęśliwych 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości 19.35 Wydarzenia kulturalne 19.40 Prognoza pogody 19.45 Bramki, punkty, sekundy 20.00 Gliniarz czy łobuz (film franc.) 21.55 Na tropie 22.30 Wydarzenia, komentarze 23.08 Bramki, punkty, sekundy 23.15 Losowanie „10” szczęśliwych 23.20 Przyjaciele (s.) 23.50 „Poprask” 0.10 Bliskie spotkania V. Neckała (pr. rozryw.) 1.05 Co domowe jedzenie to domowe jedzenie (film czes.) 2.20 „Kleknięcia” 3.00 Melodie miłości 3.30 Tydzień w regionach.

TVC 2

5.00 Wspomnienia z serialu 5.35 Czarne owce 5.50 Niechciane dzieci 6.20 Wiadomości TVS 6.40 Wiadomości regionalne 7.55 Panorama 8.30 Time out 9.00 Dzień dobry z TVC 11.25 AZ-quiz (teleturniej) 11.50 Dziennik telewizyjny po latach 12.05 Pierwsza pomoc 12.20 Przewodnik akwautów po oceanie (s. dok.) 13.10 Czuli 13.35 Geografia świata (s. dok.) 13.55 Wideoatlas naszej przyrody (s.)

14.10 MŚ w białymie - Niemcy 16.05 Klucz (mag.) 16.35 Inspiracje na spotkanie z przyszłością (mag.) 17.30 Rodzima i szkoła (mag.) 17.50 Publicystyka ekologiczna 18.35 Nie poddawaj się 19.00 Dziennik telewizyjny po latach 19.10 Wiadomości w języku migowym 19.15 Świat motoryzacji (mag. sport.) 20.00 Ludzie z maneużu (s. dok.) 21.00 Na pływalsi ze Z. Neubergerem 21.25 Ogniem i mieczem (s.) 22.15 Pion (pr. public.) 23.15 Dwudziestka dwójka 1996 (pr. rozryw.) 23.45 Churchill (s. dok.) 0.40 Depeche Mode: Paryż 2001 (koncert) 1.40 Retransmisja obrad Parlamentu RC.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 To morderstwo, napisała (s.) 9.20 Szczęśliwy Luke (s.) 11.20 Lekcje gotowania 11.55 Stefania (s.) 12.45 Trzy życia Sofii (s.) 13.30 Na południe (s.) 14.25 Kachorra (s.) 15.15 Gwiezdna brama (s.) 16.05 Milagros (s.) 16.55 Zaryzykuj! (teleturniej) 17.25 Właśnie teraz 17.35 Gliniarz i prokurator (s.) 18.25 M.A.S.H. (s.) 18.55 „Pali vám to?” (teleturniej) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Chcesz zostać milionerem? 20.55 Na własne oczy 21.50 24 godziny (s.) 22.40 „Nejslabší Máte padáka!” (teleturniej) 23.35 Operacja Aurora (film USA) 1.15 Sztuka kochania (dok. s. erot.) 2.35 Na własne oczy 3.20 P.P. 4.15 Gorączka (s.) 5.00 Teletubisie (s. anim.)

PRIMA

8.00 Sejfy zuryskie (s.) 9.00 Skryta namiętność (s.) 9.55 Wspamięli i bogaci (s.) 10.50 Prima jazda 11.45 Fandy, och Fandy (film czes.) 13.20 Raymonda każdy lubi (s.) 13.45 Pomoc domowa 14.20 Beverly Hills 90210 (s.) 15.15 Melrose Place (s.) 16.10 Hercule Poirot (s.) 17.10 Doktor Stefan Frank (s.) 18.05 Kwiz show (teleturniej) 18.43 Wiadomości z regionu 18.45 Prima TV 18.50 Minuty regionu 18.55 Pogoda 19.00 Dziennik 19.15 Tescoma Prima chochla 19.45 Sylwester i Tweety (s. anim.) 19.55 Raj marzeń (film niem.) 21.35 12 odważnych (pr. dok.) 21.50 Ostry dyżur (s.) 22.45 Kiedy ucichną działa (film USA-węg.) 0.25 Na temat! 0.35 Salon samochodowy 1.05 Kusząca szansa (teleturniej) 2.10 Świat według Bundy (s.) 2.35 Sauna.

ŚRODA 11 LUTEGO

TVP 1

6.15 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Wronicza 17 8.20 Moda na sukces (s.) 8.45 Kłasyka animacji 9.10 Plasteliny i przyjaciele (dla dzieci) 9.35 Bajeczki Jedynek (dla dzieci) 9.45 Ferie z Jedynek (dla dzieci) 9.55 Kropelka - przygoda z wodą (s. anim.) 10.25 Jeśli nadejdzie jutro (s.) 11.10 Szansa na życie 11.30 Nowoczesna chirurgia (s. dok.) 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes (mag.) 12.20 To trzeba wiedzieć (mag.) 12.25 Samo życie (reportaż) 12.45 Klan (s.) 13.10 J.A.G. - Wojskowe Biuro Śledcze (s.) 14.00 Nasze rytmy zdrowia (mag.) 14.20 Obserwator wojskowy (pr. wojskowy) 14.40 Trewir - Najstarsze niemieckie miasto (film dok.) 15.00 Wiadomości 15.10 Reportaż 15.35 Bezpieczna Jedynek (mag.) 16.00 Rower Błażeja (mag.) 16.25 Moda na sukces (s.) 16.50 Sportowy Express 17.00 Teleexpress 17.20 Gość Jedynek 17.40 Klan (s.) 18.05 Hip-hop - muzyka marginesu czy portret pokolenia? (pr. public.) 18.35 Irak 2004 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Nie stracić najważniejszego (film USA) 21.55 Kryminalna Jedynek (mag.) 22.25 Za drzwiami z napisem cisza - rzecz o chirurgach (film dok.) 22.55 Oblicza mediów (pr. public.) 23.15 Monitor Wiadomości 23.20 Biznes perspektywy (mag.) 23.40 Sztuka latania (film ang.)

TVP 2

7.05 10 minut tylko dla siebie (mag.) 7.15 100 dobrych uczynków (s.) 7.35 Kasztaniaki (s. anim.) 7.45 Pancerni i pies (s.) 9.00 Pytanie na dla siebie (mag.) 10.30 10 minut tylko dla siebie (mag.) 10.40 Herbata u Ekspresu Reportażów 11.30 Magazyn misja (s.) 13.40 Panorama 13.15 Złotopolscy (s.) 13.40 Nowe przygody

KINO MOCNYCH WRAŻEŃ:

STAN ŁASKI

Środa 11. 2, godz. 22.35, TVP 2
Film sensacyjny, 129 min, USA 1990

Reżyseria: Phil Joanou

Scenariusz: Dennis McIntyre,

David Rabe

Występują: Sean Penn, Ed Harris,

Gary Oldman, Robin Wright i inni.

Terry Noonan (Sean Penn), z pochodzenia Irlandczyk, po 12 latach nieobecności wraca na stare śmieci, do sypialni na Manhattanie. Kwitnie tam handel narkotykami, szerzą się przemoc i gwałt. Dzielnicą rządzi irlandzki gang, dowodzony przez Frankiego Flannery (Ed Harris). Gangsterzy prowadzą wojnę z mafią włoską o dominację i wpływy. Młodszy brat Frankiego, Jackie (Gary Oldman), również uwikłany w przestępczą działalność, jest przyjacielem Noonana z lat młodzieńczych. Na jego prośbę stary kumpel zostaje przyjęty do gangu. Siostra braci, Kathleen (Robin Wright), pierwsza miłość Terry'ego, jako jedyna w rodzinie wybrała uczciwą drogę życia. Próbuje wyrwać się ze swego środowiska, podejmując pracę recepcjonistki w hotelu w centrum miasta. Sprawy komplikują się, gdy ginie jeden z przyjaciół, który był winien włoskiemu mafioso grubą forszą, a o zbrodni Terry podejrzewa Frankiego.

Tarzana (s.) 14.30 30 ton! Lista, lista

15.00 Zwierzoczekoupiór (teatr)

16.00 Panorama 16.25 M jak miłość

(s.) 17.15 Program artystyczny 18.30

Panorama 19.00 Jeden z dziesięciu

(teleturniej) 19.30 Sir Thomas Allen-

Aria i makaron (pr. muz.) 19.55 Czy

musiało tak być? (mag.) 20.05 M jak

miłość (s.) 21.00 Linia specjalna (pr.

public.) 21.30 Niepotrzebny (film

dok.) 22.00 Panorama 22.20 Sport

telegram 22.30 Chłop w Europie 22.45

Stan łaski (film USA) 0.55 Co się zdarzyło

w Mazar-i Szarif (film dok.)

TV KATOWICE

6.50 Echo dnia (pr. public.) 7.45 Aktualności

8.00 Magazyn beskidzki 8.45 Gość dnia

9.00 Sfinks - zagadki historii (s. dok.)

9.40 Więzy krwi (s.) 10.45 Telekurier (mag.)

11.15 Gość dnia 11.45 Lud Księgi (reportaż)

12.15 Telenowyny (mag.) 12.35 Taka była

telewizja (s. dok.) 13.50 Agrobiznes (mag.)

14.00 Teleplotki (mag.) 14.45 Eurotel (mag.)

15.00 Maszyna zmian (s.) 15.45 Magazyn beskidzki

16.15 Aktualności 16.45 Rozmowa dnia (pr. public.)

17.00 Senat - studio senackie 17.50

Wizytówki 18.00 Aktualności 18.25

Wiadomości sportowe 18.30 Kurier kulturalny

18.45 Eurostrada 19.45 Rozmowa dnia (pr. public.)

20.00 Telekurier (mag.) 20.45 Studio

pogoda 20.50 Echo dnia (pr. public.) 21.15

Eurotel (mag.) 21.30 Kurier gospodarczy

21.45 Aktualności 21.55 Porozmawiajmy (pr. public.)

22.15 To jest temat (mag.) 22.45 Kurier sportowy

22.55 Studio pogoda 23.05 Sędzia John Deed (film ang.)

POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie 6.45 TV

Market (mag.) 7.00 Power Rangers (s.)

7.30 Transformery (s. anim.) 8.00 Poplista

8.55 Rodzina zastępcza (s.) 9.25 Sabrina,

nastoletnia czarownica (s.) 9.55 Słoneczny patrol 8 (s.)

10.50 Awantura o kasę (teleturniej) 11.45 Samo

życie (s.) 12.15 Interwencja (mag.) 12.35

Serca na rozdrożu (s.) 13.25 TV Market (mag.)

13.40 Czułość i kłamstwa (s.) 14.10 Power Rangers (s.)

14.35 Pokemon (s. anim.) 15.00 Świat

według Kiepskich (s.) 15.45 Informacje

16.10 Interwencja (mag.) 16.30 Tajne

przez poufne (s.) 17.25 Hugo Express (dla

dzieci) 18.00 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.)

18.30 Informacja 19.10 Dzień dobry z TVC

19.15 Wiadomości 19.35 Wydarzenia kulturalne

19.40 Prognoza pogody 19.45 Bramki, punkty,

sekundy 20.00 Gliniarz czy łobuz (film franc.)

21.55 Na tropie 22.30 Wydarzenia, komentarze

23.08 Bramki, punkty, sekundy 23.15

Losowanie „10” szczęśliwych 23.20

Przyjaciele (s.) 23.50 „Poprask” 0.10

Bliskie spotkania V. Neckała (pr. rozryw.)

1.05 Co domowe jedzenie to domowe

jedzenie (film czes.) 2.20 „Kleknięcia”

3.00 Melodie miłości 3.30 Tydzień w

regionach.

TVC 1

5.00 W. A. Mozart: Symfonia C dur

5.15 „Kleknięcia” 5.59 Dzień dobry z

TVC 8.30 Teleranek 8.40 Klocki 8.50

TVC 2

5.00 Wspomnienia z serialu 5.35

Czarne owce 5.50 Niechciane dzieci

6.20 Wiadomości TVS 6.40 Wiadomości

regionalne 7.55 Panorama 8.30 Time out

9.00 Dzień dobry z TVC 11.25

AZ-quiz (teleturniej) 11.50 Dziennik

telewizyjny po latach 12.05 Pierwsza

pomoc 12.20 Przewodnik akwautów po

oceanie (s. dok.) 13.10 Czuli 13.35

Geografia świata (s. dok.) 13.55

Wideoatlas naszej przyrody (s.)

TVC 1

5.00 W. A. Mozart: Symfonia C dur

5.15 „Kleknięcia” 5.59 Dzień dobry z

TVC 8.30 Teleranek 8.40 Klocki 8.50

W domu smakuje najlepiej

9.00 Trylobit 2003 9.35 Co

siebie zrobić (mag.) 9.40

10.00 Wiadomości 10.15

rozryw.) 11.15 Sponsor

11.45 Nieznajomość nie

wina (mag.) 12.00 Wiadomości

Kolory życia (mag.) 13.30

ze Z. Neubergerem 14.00

14.05 Wędrująca kamera

koronem (mag.) 14.50 Świat

Guinnessa 15.15 Jaś i

Dorinka (bajka) 16.00

16.05 Czarodziejskie

16.35 Meduza (pr. muz.)

choćby mnie? (mag.) 17.15

pomoc 17.30 AZ-quiz

18.00 Report (aktualności)

Aneta (s.) 18.57 Losowanie

sliwych 19.00 Wieczorynka

Wiadomości 19.35 Wydarzenia

regionalne 19.40 Prognoza

pogody 20.00 Bramki, punkty,

sekundy 20.00 Co jest

potem? (s.) 20.55 Baniusz

(talk show) 21.30 MiS (s.)

21.35 Bramki, punkty, sekundy

23.15 Sportki 23.25 Ludzie

burzy 23.50 Szczęście

domowe 10* szczęśliwych

nie z J. Burianem 0.55

kamera 1.20 Piękne

złoty 2.30 W górę

2.55 Wydarzyło się... 3.00

3.50 Starty 4.15 Ścieżki

wiary 5.30 Kłasyka

5.45 Etykieta 5.55 Na

Wiadomości TVS 6.40

regionalne 7.55 Panorama

skupięci kół 9.00 Dzień

Kronika Rodzinna

Dnia 11. 2. 2004 obchodził swoje 75. urodziny pan **ALOJZY NIERYCHEL** z Wierzniewic. Z tej okazji zdrowia, szczęścia i błogosławieństwa Bożego do dalszych lat życzą żona i córka z wnukami. RK-022

Co w kinach

KARWINA - Centrum: Władca pierścieni: Powrót króla (10, 11, godz. 18.00, 19.30), **Reflex:** Bad Boys 2 (10, 11, godz. 17.00, 20.00), **CZ. CIESZYN - Central:** Pan i Władca: Na krańcu świata (10, godz. 17.15, 19.30), **TRZY- NIEC - Kosmos:** Mali Agenci 3D (10, 11, godz. 17.30), „Kameleń 2” (10, 11, godz. 20.00), Prosiaczek i przyjaciele (10, godz. 14.00).

Co na antenie

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1 (cz, godz. 18.00), TVC 2 (pt, godz. 7.30).

Co w radio

POLSKIE AUDYCJE: UKF Ostrawa 107,3 m i Trzyniec 105,3 m, po-pt: 18.45-19.00, nie: 18.30-19.00.

Co w terenie

KARWINA RAJ - Klub Seniora zaprasza 10. 2. o godz. 16.00 do Domu PZKO na prelekcję J. Chmiela pt. „Wydobywanie czarnego węgla na przełomie XX i XXI wieku w zagłębiu Ostrawsko-Karwińskim”.

BŁĘDOWICE - Klub Kobiet i Klub Seniora zapraszają na spotkanie 11. 2. o godz. 15.00 do Domu PZKO.

HAWIERZÓW MIASTO Klub Kobiet zaprasza serdecznie na spotkanie 12. 2. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Matuska 2.

CZ. CIESZYN - Biblioteka Miejska przy ul. Havlíčka serdecznie zaprasza 10. 2. o godz. 17.00 na spotkanie z inż. Ewą Sikora pt. „Uzbekistan - 20 lat temu”.

CIERLICKO - Macierz Szkolna i MK PZKO zapraszają 13. 2. o godz. 19.00 do Domu Polskiego na Kościelcu na bal. Grają „Smolaři”. Miejscówki z kolacją 230 Kc, studenci 150 Kc, do nabycia w szkole.

RYCHWAŁD - MK PZKO zaprasza 13. 2. o godz. 19.00 do restauracji „U Smetany” (Sokolský dům) na tradycyjny bal. Przygrywa orkiestra „Sonata”.

MILIKÓW PASIEKI - MK PZKO oraz Macierz Szkolna PSP w Koszarzyskach serdecznie zapraszają 14. 2. o godz. 19.00 do Domu PZKO na tradycyjny bal. Świątna muzyka, loteria i inne atrakcje zapewnione.

OLDRZYCHOWICE - MK PZKO zaprasza 14. 2. od godz. 17.00 do Domu PZKO na Bal PZKO.

PTTS „BS” - zaprasza swoich członków i sympatyków 14. 2. na „Biały Rajd”. Trasa: Wędrynia motorest do HOT KIKULA Koszarzyska, start w godz. 9.00-9.30. Równocześnie oznajmiamy, że wycieczka na Baginiec odbędzie się 21. 2.

JABŁONKÓW - PSN Ruchu Politycznego Coexistentia-Wspólnota zaprasza 11. 2. o godz. 15.30 do Domu PZKO na zebranie sekcji połączone ze spotkaniem z członkami przedstawicielstw gminnych w Jabłonkowie, Bukowcu, Milikowie, Nawsiu, Gródku, Łomnej Dolnej, Piosku, Nydku i Koszarzyskach. W programie: sprawozdanie radnego z Jabłonkowa inż. B. Haratyka na temat działalności Przedstawicielstwa Miejskiego.

TRZYNIEC - PSN Ruchu Politycznego

„Twój dzień urodzin, to piękna data więc żyj nam mammo do końca świata. Niech Cię Bóg zdrowiem obdarzy miej radość w sercu a uśmiech na twarzy”.

Dnia 11. 2. 2004 obchodził swoje 70. urodziny pani **MARTA RECMANIKOWA** z Cierlicka. Z tej okazji najlepsze życzenia dużo zdrowia, szczęścia i błogosławieństwa Bożego do dalszych lat życzy mąż, córka i syn z rodzinami. RK-015

go Coexistentia-Wspólnota zaprasza 12. 2. o godz. 15.30 do świetlicy PZKO w Trzyncu Starym Mieście (1. piętro), naprzeciw Policji RC, na zebranie sekcji połączone ze spotkaniem z członkami przedstawicielstw gminnych w Wędryni, Ropicy i Kocobędzu. W programie: sprawozdanie radnego z Wędryni P. Raszki na temat działalności Przedstawicielstwa Gminnego.

Co za Olzą

KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, ul. Mennicza 46, Cieszyn: do 23. 4. wystawa „Koń jaki jest, każdy widzi”. Otwarte po-śr, pt: 8-15.

GALERIA BIELSKA BWA, ul. 3 Maja 11, Bielsko-Biała: do 29. 2. wystawy Soni Pryszcz-Botor „Fobie”, Anny Kowalczyk-Klus „Jasność i mrok”, „Albatros - sztuka współczesna ze Szkocji”. Otwarte wt-pt: 10-17, so-nie: 12-16.

Wystawy

TEATR CIESZYŃSKI - DUŻA GALERIA: do 29. 2. wystawa „Beskid Śląski” w malarstwie Pawła Wałacha. Otwarte po-pt: 9-15.

„CHAGALL” Galeria Zamkowa, Karwina Frysztat: do 29. 2. wysta-

wa „Grupa Chagall”. Otwarte wt-nie: 9-18.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ - sala wystaw Muzeum w Cz. Cieszynie, Hlavní tř. 3: stała ekspozycja „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego”. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie:** stała ekspozycja „Tradycje górnictwa w Cieszyńskim”, do 25. 4. wystawa „Zbrodnia i kara”, do 11. 1. 2005 „Widokówki z Pietwałdu i okolicy”. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **MUSAION, Hawierzów, ul. Dělnická 14:** do 24. 5. wystawa „Lalki”. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **INTERKLUB, Karwina:** do 28. 3. wystawa „Poezja cieszyńskiej architektury ludowej”. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **JABŁONKÓW, Rynek Mariacki 14:** do 22. 2. „Szkola podstawą życia”. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ I MIASTA TRZYŃCA - stała ekspozycja „Historia i współczesność huty i miasta Trzyńca”.

▲ **GALERIA „NA SCHODACH”** - do 14. 3. wystawa L. Kuncla „Z życia zwierząt”. Otwarte wt-pt: 9-17, nie: 13-17.

OGÓLNOPOLSKI FESTIWAL POLSKIEJ PIEŚNI CHÓRALNEJ

Oferta dla zaolziańskich zespołów

Polski Związek Chórów i Orkiestr ogłasza Ogólnopolski Festiwal Pieśni Chóralnej, w którym mogą również uczestniczyć chóry z Zaolzia. Głównym celem Festiwalu jest pobudzenie amatorskich zespołów chóralnych do wykonywania pieśni polskich, w tym również kościelnych, z różnych epok. Finał Festiwalu, który ma charakter konkursu, odbędzie się w dniach 2 i 3 maja w Katowicach.

Na Festiwalu oceniane będą zespoły nieprofesjonalne w kategoriach: chóry dziecięce (do 16 roku życia), chóry młodzieżowe, chóry studenckie, chóry dorosłych żeńskie, chóry dorosłych męskie, chóry dorosłych mieszane, chóry kameralne (do 25 osób) oraz chóry szkół muzycznych. Przesłuchania konkursowe w Katowicach odbywać się będą według harmonogramu uściślonego przez organizatorów. Chóry, które uzyskają najwyższe lokaty mają obowiązek wzięcia udziału w Koncercie Laureatów w dniu 3 maja 2004 roku.

Organizatorzy zapewniają zespołom uczestniczącym w eliminacjach w Katowicach jednodniowe wyżywienie dla członków chórów. Najlepszym zespołom Jury przyznaje nagrody.

Regulamin Festiwalu oraz Kartę Zgłoszenia mogą chóry podjąć w sekretariacie ZG PZKO w Cz. Cieszynie. Tam trzeba również oddać Kartę Zgłoszenia w terminie do 29 lutego 2004 r.

Zrzeszenie Śpiewaczo-Muzyczne proponuje do finału w Katowicach najlepsze chóry i powiadamiając o tym prezesów i dyrygentów chórów na wspólnym zebraniu z zarządem ZSM, które odbędzie się w środę 10 marca o godz. 16 w salce nr. 112 w hotelu *Piast* w Cz. Cieszynie. Udział chórów w Festiwalu potwierdzi Oddział Śląski PZChIO w Katowicach do 10. 4. 2004 r. (ostatnie liczbę uczestników uzależniona będzie od wysokości uzyskanych niezbędnych środków finansowych).

Organizatorzy przedstawiają inicjatywę utworzenia Chóru *POLONIA 2004*, by pod jedną batutą zaśpiewać wybrane utwory. Materiały nutowe zostaną dostarczone Zrzeszeniu Śpiewaczo-Muzycznemu po wyłonieniu w Katowicach uczestników Festiwalu.

ZG PZKO i Zrzeszenie Śpiewaczo-Muzyczne zachęca zaolziańskie chóry do udziału w Festiwalu.

JÓZEF WIERZGOŃ wiceprezes ZG PZKO i ZSM

Ogłoszenia do „Głosu Ludu” przyjmowane są w dni powszednie:

w godz. 8.30-15.30 w redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komenského 4, Czeski Cieszyn; w godz. 8.00-16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelnická 18, Czeski Cieszyn; w godz. otwarcia w księgarni Klub Polskiej Prasy i Książki, ul. Čapka 7, Czeski Cieszyn; w godzinach otwarcia w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie Frysztabe (przy rynku).

PODZIAŁY GENERACYJNE NIE PRZESZKADZAJĄ Cierlicko otwiera się w stronę sąsiadów

PZKO-wskie zebranie sprawodawcze cierlickiego MK, które odbyło się w ubiegłym tygodniu (połączono je z przygotowaniem do organizowanego wspólnie z Macierzą tutejszej PSP balu, który odbędzie się w najbliższy piątek), przebiegało w duchu znowu budzących się nadziei na podniesienie aktywności.

Połączenie sił starszej generacji społeczników i utworzenie jednego dla Cierlicka, Kościelca, Stanisławic i Grodziszcz Klubu Kobiet oraz Klubu Seniora (dla panów) sprawiło, że zaczęto znowu spotykać się regularnie, każdy drugi czwartek w miesiącu, a spotkania te nabrały rumieńców. Nie ograniczają się tylko do pogawędek, poznawania nowych technik robót ręcznych, odwiedzin sąsiednich Kół i ich wystaw. Wróciło do łask wspólne śpiewanie. Grono 46 osób, a tyle przybyło np. na Wigilijkę, to już prawdziwy chór! Padła nawet propozycja przygotowania występu... Pod kierownictwem p. Sznapkowej i p. Walka oba kluby przygotowują w najbliższym czasie *Tradycyjne Babie Ostatki* (21 lutego od godz. 17.00 w Domu PZKO im. Żwirki i Wigury na Kościelcu).

Kolejne imprezy to prelekcje: 11 marca odbędzie się wystąpienie z pierwszą ogrodniczką i sadowniczką pan Sabela, zaplanowano też spotkanie z MUDr. J. Curzydłą oraz gawędziarzem ludowym T. Filipczykiem. Pezetkaowcy wybiorą się w odwiedziny do zaprzyjaźnionych Kół w Trzanowicach i Kocobędzu, a sami przygotowują wystawę pt. *Cierlicko dawniej i dziś*.

We wrześniu br. Dom Polski na Kościelcu obchodzić będzie swoje 10-lecie. Jest on bazą dla wszystkich trzech okolicznych Kół PZKO, które zarówno przy budowaniu i urządzaniu domu, jak i teraz nie

szczędzą sił, kiedy trzeba wziąć się do społecznej pracy. Ostatnio taka potrzeba zaistniała w ubiegłym roku podczas usuwania skutków pożaru. Za pomoc podziękował Cierliczanom obecny na zebraniu przedstawiciel MK PZKO na Kościelcu J. Przywara. Poprosił on też o wsparcie finansowe dla szklanego wznowienia publikacji wydanej z okazji 70. rocznicy katastrofy lotniczej Żwirki i Wigury przez Kongres Polaków. Zapożyczenie na książkę, zwłaszcza ze strony turystów z Polski, jest duże, a w magazynie zostały zaledwie dwa egzemplarze...

Praca pezetkaowska nie jest jednak domeną wyłącznie seniorów Średniego pokolenia, a nawet młodzież działa nie mniej aktywnie. Czterdziestolatkowie, którzy mają spotykając się regularnie *Klub Wspaniałych Mężczyzn bez Latających Maszyn*, latem wybrali się nawet na wspólny spływ kajakowy. Młodzi organizują głównie imprezy sportowe i taneczne, ale były już też próby stworzenia zespołu amatorskiego. W sumie z kondycją społeczną Cierliczan i mieszkańców okolic nie jest źle. Duża w tym zasługa szkoły i jej dyrektorki B. David, która zainicjowała w ramach Macierzy Szkolnej powstanie Klubu Aktywnych Rodzin. Cierlicka PSP daje też zaplecze do pracy drużynom harcerskiej i zuchowej. Wszystkie wymienione organizacje ściśle ze sobą współpracują, a większość rodziców jest równocześnie członkami PZKO.

Różnice pokoleń nie tworzą tutaj podziałów, a połączenie z sąsiednimi Kołami wychodzi Polakom z Cierlicka i okolic na plus. Być może w przyszłości więzy te jeszcze bardziej się zacieśnią.

BARBARA GLAC

redakcyjnej Poczty

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonania skrótów.

Spotkanie przyjaciół NAPRZODU

W Łąkach nad Olzą zachowała się księga protokołów Polskiego Klubu Sportowego *Naprzód Łąki*, zapoczątkowana pierwszym zapisem z 6. 7. 1933, który obejmował nazwiska jego 111 założycieli na czele z kierownikiem polskiej szkoły Karolem Morysem. Na dalszych miejscach znaleźli się rolnik Alojzy Gattnar, kowal i burmistrz zarazem Rudolf Kokotek, po nim jego brat Alojzy, chałupnik Józef Golasowski, górnik Alojzy Maryniok, nauczyciele Robert Chlebik, Józef Kokotek i Stanisław Gogulski, sklepowy Alojzy Lipka, krawcy Alojzy Foltyn i Karol Kałuża, poseł socjalistyczny do Parlamentu Augustyn Lukosz, stolarz Józef Bardoń i dalsi działacze polskich organizacji w gminie.

Na pierwszym zebraniu zarządu, które zwołał późniejszy prezes K. Morys, obecnych było 30 osób.

Nazwę klubu *Naprzód* zaproponował A. Maryniok, parcelę na Kamieńcu (nieużytki) wynajęła na jeden rok bezpłatnie gmina a brakujących kilka metrów kwadratów pola darował Alojzy Ocisk. Przy budowie boiska najofiarniejszą był Emil Duda Błażej. Protokoły zebrań zarządu notował sekretarz Alojzy Orszulik a każdorazową zgodność zapisu przez K. Morys uwiarygodniał podpisem i pieczęcią klubową.

Pamięć o *Naprzodzie* wznowiono 20. 2. 1999 powołaniem do życia Klubu jego przyjaciół, którego pierwszym przewodniczącym został Alojzy Noszka z Trzyńca. Obecnie funkcję tę pełni inż. Czesław Chlebik, który zwołuje na piątek 20. 2. na Zacisze spotkanie wspomnieniowe członków i sympatyków tego PKS.

JÓZEF RASZYK

Pracownicy rok gródeckiego PZKO

Pracownicy rok gródeckiego PZKO

Pracownicy rok gródeckiego PZKO... w tym roku...

Pracownicy rok gródeckiego PZKO... w tym roku...

Pracownicy rok gródeckiego PZKO... w tym roku...

Pracownicy rok gródeckiego PZKO... w tym roku...

Pracownicy rok gródeckiego PZKO... w tym roku...

Pracownicy rok gródeckiego PZKO... w tym roku...

Pracownicy rok gródeckiego PZKO... w tym roku...

Ważne, że jesteśmy w komplecie

Ważne, że jesteśmy w komplecie

Ważne, że jesteśmy w komplecie... w tym roku...

Gracze zespołu z miejsc i piłki z reprezentacji Filipów i Niemców.

Gracze zespołu z miejsc i piłki z reprezentacji Filipów i Niemców.

Gracze zespołu z miejsc i piłki z reprezentacji Filipów i Niemców.

Gracze zespołu z miejsc i piłki z reprezentacji Filipów i Niemców.

Gracze zespołu z miejsc i piłki z reprezentacji Filipów i Niemców.

Myde Mark

Ostrożnie z zapożyczeniami!

Ostrożnie z zapożyczeniami!... w tym roku...

Ostrożnie z zapożyczeniami!... w tym roku...

różnych dziedzin

W tenisie

W tenisie... w tym roku...

W piłce

W piłce... w tym roku...

W piłce

W piłce... w tym roku...

W piłce

W piłce... w tym roku...

W tenisie

W tenisie... w tym roku...

W tenisie

W tenisie... w tym roku...

Pierwsza i druga liga hokeja na lodzie

Dziś Orłowa - Sareza Ostrawa

Dziś Orłowa - Sareza Ostrawa... w tym roku...

Dziś Orłowa - Sareza Ostrawa... w tym roku...

Dziś Orłowa - Sareza Ostrawa... w tym roku...

W tenisie... w tym roku...

W tenisie... w tym roku...

W tenisie... w tym roku...

W tenisie... w tym roku...

W tenisie... w tym roku...